Zpravodaj

SENIOR CENTRUM

„Kdo pochopíš krásu přírody, nemůžeš zabloudit“.

Cicero

III. ročník Jaro 2015

www.scskutec.cz

Obsah:

Úvodní slovo……3

Krok k lepšímu životu v SC……..…..3

Ohlédnutí za děním v SC aneb Co se stalo……...4

Plánované aktivity na jaro aneb co se bude díti v SC…..... 6

Cestovatelské okénko – Něco z historie Luže…….…..... 7

Chvilka poezie……10

Jaro a jarní pranostiky……11

Trochu teorie o běžných věcech …Automobil……..... 13

Z truhlice vzpomínek…Významná data k jaru…….... 20

Zookoutek – Andulka vlnkovaná……23

Kvíz - Český filmový humor ……..…….. 25

Sudoku……..... 29

Blahopřejeme…….. 30

Přivítali jsme…….. 31

Rozloučili jsme se…….. 31

Vážení čtenáři,

vítám Vás na stránkách jarního Zpravodaje SC. Snažily jsme se, aby byl zajímavý a svěží tak jako jsou jarní dny, kdy se každý okamžik něco nového rodí a klíčí. Jaro je doba probouzející se přírody a nových začátků. Slunce pomalu rozehřívá půdu, ptáci zpívají své vábivé milostné písně, vše je v rozpuku v očekávání. Přeji Vám, abyste v nadcházející dny načerpali z jarního slunce, zpěvu ptáků a vonící přírody mnoho čerstvých sil do dalších krásných dní. Snad i náš Zpravodaj přispěje k příjemně stráveným chvílím.

Pěkné počtení Vám přeje

Bc. Kamila Tomková, sociální pracovnice

Krok k lepšímu životu v SC…

Do SeniorCentra byly zakoupeny pro klienty nové omyvatelné a antidekubitární matrace, 7 nových polohovacích elektrických postelí a 5 nočních stolků. Pro zjednodušení přepravy klientů byl pořízen invalidní vozík s pohonem. Začátkem měsíce února nastoupil do funkce vedoucího technika pan Miroslav Krejčí, na něhož se můžete obracet ohledně technických záležitostí.

V letních měsících je plánována oprava střechy na Penzionu, zároveň bude provedena výměna střešních oken.

Ohlédnutí za děním v SC anebo Co se stalo….

Prosincové akce jako každý rok začaly Mikulášskou nadílkou. Po SC se rozlehlo čertí halekání oznamující jejich příchod spolu s Mikulášem a andělem. Každý z klientů dostal balíček a mnozí z nich se nechali i vyfotit. Opět k nám zavítaly děti ze Základní školy a nazdobily nám na každém patře i v jídelnách vánoční stromečky. MŠ Poršova a MŠ Ležáky zpestřily předvánoční čas svým vystoupením. Dne 17. 12. 2014 na budově Penzionu a 18. 12. 2014 na Domově důchodců se uskutečnily Vánoční besídky. Jako každý rok nás potěšil svými koledami náš sbor Radost a přišli nám zazpívat i děti ze sboru Smíšek. O veselou zábavu se po zbytek vánočního posezení postaral pan Vávra se svým hudebním vystoupením.

Na začátku roku 2015 se v SeniorCentru Skuteč opět konala přednáška paní Burgerové o bylinkách, povídání o léčivých bylinkách je u klientů i zaměstnanců SC velmi oblíbené a

setkává se vždy s velkým zájmem. Po Novém roce dne 7. 1. 2015 se uskutečnilo Posezení s harmonikou, zahrál nám pan Mikulka - s mluveným slovem jej doprovázel pan Petráš.

Posezení proběhlo v příjemné náladě plné vyprávění, vtipů a žertovných scének.

Ve středu 25. února 2015 bylo v Seniorcentru pořádně veselo. Uskutečnily se zde totiž pravé „Vepřové hody“. Už od dopoledne měli klienti možnost ochutnat tradiční vepřové pochutiny, jako jsou škvarky či tlačenka. Během odpolední veselice byly jako pohoštění k mání i jitrnice, jelítka, zabíjačková polévka či guláš, k němuž se podávalo i pravé točené pivečko. K tanci a poslechu nám na obou budovách hráli „pěkně od podlahy“ harmonikáři. Pro opravdu veselou náladu se ředitel SeniorCentra Skuteč J. Tumpach spolu s aktivizačními pracovnicemi převlékli do kostýmů růžových prasátek a veselice probíhala za dobré nálady až do pozdních odpoledních hodin.

Plánované aktivity na jaro aneb co se bude díti v SC

Velikonoční výstava 25. 3. 2015 v prostorách jídelny PE

Muzeum Karosářství Vysoké Mýto

31. 3. výlet s Pánským klubem do Vysokého Mýta – Muzeum karosářství

2. 4. Bylinky paní Burgerová

Velikonoce

29. 4. Čarodějnický rej – sbor Radost, Pečenka – vystoupení ala Matuška, pan Vávra

6. 5. Oslava Svátku matek - jídelna DD sbor Smíšek

Květen - výlet Pasíčka

28. 5. prodej prádla

Vernisáž a výstava ZUŠ na budově DD přelom května a června

Výlet do ZOO v červnu

Pasíčka

Cestovatelské okénko – Něco z historie…. Luže

Město Luže se nachází 130 km východně od Prahy, 22 km východně od Chrudimi a 15 km na jih od Vysokého Mýta, na rozhraní labské nížiny a Českomoravské vrchoviny. Nejbližší železniční stanice je v Chrasti u Chrudimi (trasa Pardubice - Havlíčkův Brod), dále pak Uhersko nebo Choceň (na hlavním tahu Praha - Pardubice - Česká Třebová). Blízkost geologického zlomu vedla k výskytu mnoha vzácných a zajímavých přírodních útvarů v okolí (pískovcové útvary "Toulovcovy maštale", přírodní rezervace "Poklona"). V lužské kotlině se udrželo čisté životní prostředí, což dokumentuje trvalé měření kvality ovzduší v posledních deseti letech. Míra znečištění je téměř nulová. Obec se nachází v lesnaté krajině v těsné blízkosti ochranného vodárenského pásma a pečlivě dbá o uskutečňování ekologických programů. V Luži ani v širším okolí není žádný větší průmyslový podnik, což výrazně pozitivně ovlivňuje v podstatě lázeňský klimatický charakter zdravého životního prostředí.

Toulovcovy maštale

K Luži náleží: Bělá, Brdo, Dobrkov, Doly, Domanice, Košumberk, Rabouň, Radim, Srbce, Voletice, Zdislav. Mezi nejznámější atributy města patří Hamzova léčebna v Luži.

Hamzova léčebna v Luži

MUDr. Hamza

Hamzova léčebna byla založena již v roce 1901 prof. MUDr. Františkem Hamzou jako ***první léčebný ústav pro tuberkulózní a skrofulózní děti*** ve střední Evropě. Ve skromných podmínkách založil tehdy MUDr. Hamza ústav ve své vile pod poutním kostelem na Chlumku v obci Luže. V průběhu prvního roku jeho činnosti (1901) se zde léčilo 11 dětí. Hamza postupně budoval velký ústav domácího typu. Byla v něm zajištěna sociální rovnost dětí z rodin majetných i nemajetných. Dobrými výsledky činnosti svého ústavu MUDr. Hamza dokázal, že léčením TBC ve vnitrozemském klimatu lze dosáhnout stejných výsledků, jako ve vysokých horách nebo u moře. Nemocných dětí přibývalo a léčebna se proto postupně rozšířila do dalších, nově dostavěných budov, na prostorném svahu mezi Mariánským chrámem na Chlumku a zříceninou hradu Košumberk. Ústavní budovy pavilónové soustavy byly účelně rozptýleny v čistém, sluncem přímo prosvěcovaném prostoru. V průběhu třicátých let minulého století zde byly postupně postaveny všechny léčebné a hospodářské budovy, které léčebna využívá dodnes.

Pět let po 2. světové válce se léčebna řadila mezi největší tuberkulózní ústavy ve střední Evropě. Léčily se zde všechny

formy tuberkulózy u dětí ve věku od 2 do 16 let. V roce 1962 byla léčba tuberkulózy v Luži ukončena a léčebna upravena na zařízení pro rehabilitaci nemocných s pohybovými vadami. V roce 1969 bylo v pavilónu D otevřeno oddělení pro batolata po dětské mozkové obrně. Bylo to tehdy jediné oddělení pro takto malé děti s tímto postižením v Československu a jedno z mála oddělení na světě. Od roku 1991 se v léčebně léčí i dospělí nemocní. V roce 1992 přijala léčebna název „**Hamzova dětská léčebna**". Toto období přineslo celou řadu nových léčebných metod. V roce 1993 byla po rekonstrukci třetího patra pavilónu G otevřena Spinální rehabilitační jednotka s počtem dvanácti lůžek. V té době to bylo jediné oddělení pro rehabilitaci dětí a mládeže po úrazu míchy v České republice.

V letech 1994 - 1997 byly postupně zrekonstruovány tři pavilóny léčebné péče - pavilón K, I, a A. Modernizované interiéry pavilónů byly určeny již pro dospělé pacienty. Po rozsáhlé rekonstrukci pavilónu F v roce 1995 vzniklo ve spojení s pavilónem A. „Centrum léčebné a pracovní rehabilitace", především pro pacienty po cévních mozkových příhodách. Léčebna je první akreditované a dnes již i reakreditované léčebné zařízení následné péče podle podmínek SAK v České republice a v rámci Ortopedické protetiky má „Certifikát BS EN ISO 9001:2000“.

Zdroj: http://www.hamzova-lecebna.cz/cz/p/historie-lecebny/6. 3. 2015, http://www. luzsky.navstevnik.cz/

Chvilka poezie

Co všechno musí dělat jaro - *František Halas:*

Vytáhnout trávu z hlíny
a nazeleno natřít.
Načernit pěkně stíny
a všechno živé sbratřit.

Všem hadům svléci kůži,
načesat řádně louky,
spočítat lístky růží
a pruty leštit, brouky.

Nachystat noty ptáčkům,
obléci nahé stromy,
vysmát se poškoláčkům,
pozlatit střechy, domy.

Rozmíchat v lese barvy
a kdeco zrána zrosit,
probudit v zemi larvy
a teplo do děr nosit.

Včeličkám květy sladit
a děcka nutit vstávat
a kožich kočkám hladit
a peckám jádra dávat.

Jaro ...

zastarale *Vesna* je jedno ze čtyř ročních období. V mírném pásu se vyznačuje začátkem vegetativní aktivity rostlin a zvýšením aktivity živočichů. Prodlužují se dny, otepluje se. Meteorologické jaro začíná 1. března a končí 31. května. Jarními měsíci jsou březen, duben a květen. Astronomické jaro začíná jarní rovnodenností (na severní polokouli zpravidla 20. března, na jižní 23. září) a končí letním slunovratem (na severní polokouli zpravidla 21. června, na jižní 21. prosince). Termíny počátku a konce mohou být o dva dny posunuty kvůli nepravidelnostem souvisejícím s přestupnými roky. Vegetační jaro se neřídí časem, ale teplotami. Počátek je dán nástupem období s průměrnými denními teplotami vzduchu nad 5 °C a jeho konec je dán dosažením průměrné denní teploty vzduchu 15 °C. Rozdělení roku na jaro, léto, podzim a zimu je zřetelně vidět pouze v oblasti mírného a subarktického pásu. V oblasti tropů roční doby v podstatě neexistují, v subtropech může být rok rozdělen zpravidla na dvě období – období dešťů a období sucha, v okolí severního a jižního pólu je po celý rok zimní počasí (hrají zde ovšem velkou roli polární den a noc).

Jaro začíná v době jarní rovnodennosti, kdy je den stejně dlouhý jako noc a tepla stále přibývá. A právě světlo a teplo probouzí ze zimního spánku celou přírodu. Stromy začínají pučet a ukazovat nové listy a větvičky, ze země vyrážejí nové rostlinky. Většina zvířat má na jaře mláďata a ptáci se vracejí domů ze svých zimovišť. Všechno je v pohybu, roste a rozvíjí se s ohromnou energií. To, co se děje v přírodě na jaře, můžeme přirovnat ke zrození a prvním letům života člověka.

Jarní pranostiky

V březnu vítr, v dubnu déšť - pak jistě úrodný rok jest.
Suchý březen, mokrý máj, bude humno jako ráj.
Je-li v dubnu teplý déšť, hojné požehnání jest.
Když se ozve v dubnu hrom, chyť si kámen nebo strom.
Prší-li o velikonočním Hodu, bude v létě nouze o vodu.

Sníh v máji - hodně trávy.
Je-li už máj zahradníkem, není stodol milovníkem.
Prší-li na prvního května, bývá málo žita a sena.
Pohoda na Urbana - pro sedláka vyhraná.

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Jaro, http://www.pranostika.cz/duben.html

Trochu teorie o běžných věcech ….Automobil

Sedmdesát devět let po vynálezu Papinova parního stroje (1690) došlo k významným událostem, kterými začala epocha motorových vozidel. Inženýr Cugnot získal podporu francouzského ministerstva války, pro které měl sestrojit parní traktor pro dělostřelectvo k vlečení těžkých děl. V roce 1769 měl první parní vůz zkušební jízdy. Dosahoval rychlosti až 4,5 km/hod. Bohužel nesplňoval výkonnostní požadavky do něj vkládané. Po 12 minutách jízdy došla pára. A bylo třeba na zemi pod kotlem rozdělat oheň. Teprve po vytvoření nové páry bylo možno pokračovat v cestě.

Ministr války byl však s pokusem spokojen a přidělil Cugnotovi další peníze na stavbu velkého stroje. Za necelé dva roky byl velký traktor hotov. Měl tříkolový podvozek. Před předním kolem byl velký mosazný kotel vážící 5 tun. Parovůz si již vezl vlastní ohniště a páru vyráběl za jízdy. Dosahoval rychlosti až 4 km/hod…

Benzova tříkolka (1855) - první automobil

Zrod automobilu však zbrzdila nepříjemná událost. Při veřejném představení vypověděl parní vůz náhle službu. Závadu pravděpodobně způsobila tíha kotle.

Došlo tak k první automobilové havárii v dějinách. Vozidlo prorazilo zeď, Cugnot měl štěstí, vyvázl z bouračky jen s úlekem.

Cugnot dokázal, že motorový vůz lze sestrojit. Za kanálem La Manche se však odehrávala další epizoda vzniku automobilu. Anglický konstruktér James Watt svými vynálezy ukázal, že parní stroje mohou být značně výkonné a mohou se využívat v mnoha odvětvích. Bezprostřední význam pro vývoj motorových vozidel měly až vysokotlaké parní stroje amerického konstruktéra Ewanse. Tři roky po vynálezu mnohem výkonnějších strojů, než byly Wattovy nízkotlaké parní stroje, uplatnil Ewans novinky v konstrukci parních strojů v dopravě. V roce 1803 sestrojil motorové vozidlo určené i k platbě. Mezi prvními průkopníky parních motorových vozidel byl též Čech. Vynálezce Josef Brožek své vozidlo vlastní konstrukce předvedl 17. srpna 1815 v Praze.

Parní motorové vozidlo

Nastával věk páry. Doba rozsáhlého využívání parních strojů. Konstruktéři zkoušeli vyrobit první silniční vozidla. Roku 1830 jezdilo po Anglii již 26 parních automobilů. Mezi Londýnem a Paddingtonem byla zavedena pravidelná

doprava parními automobily. Motorismus pomalu získával stoupence v mnoha zemích Evropy a Ameriky. Proti novému způsobu dopravy však rychle povstali odpůrci. Byli to majitelé dostavníkových koncesí, výrobci kočárů, chovatelé tažných koní, formani, obecně „lidi z branže“. Dále pak občané, kterým vadil velký hluk nových povozů v jinak klidných městech. V neposlední řadě i notoričtí stěžovatelé. Města i státy vydávaly na základě tlaku občanů nařízení a zákony proti silniční dopravě. Jako zajímavost nám slouží pověstný zákon „Locomotive act“ z Anglie roku 1865. Před vozem musela kráčet jedna osoba z tříčlenné obsluhy vozidla pěšky a červeným praporkem upozorňovat jezdce a kočí na nebezpečí. Vozidla měla omezenou rychlost - v osadách mohla dosahovat nejvýše 3 km/hod., na volné trati 6 km/hod.

Locomotive act

Od začátku minulého století se rychle objevovaly nové druhy vozidel, které využívaly jiný pohon. Angličan Medhursi zažádal v roce 1800 o patent na vůz, který poháněl stlačený vzduch. V roce 1802 přihlásil švýcarský občan Issac de Rivaz k patentování raketový vůz, který měl pohánět hořící střelný prach. V roce 1835 přišel holandský

technik Stratingh s prvním elektromobilem. O rok později Ital G. B. Bott sestrojil zcela odlišný typ elektromobilu.

V roce 1860 vynalezl Belgičan Jean Lenoir dvoutaktní spalovací motor na svítiplyn. Lenoirův další vůz s plynovým pohonem dosahoval na trati dlouhé 18 km průměrnou rychlost až 6 km/hod… Jeho vynálezu použili konstruktéři k stavbě dalších typů vozidel se spalovacími motory. Zvlášť nadějně vypadaly pokusy o sestrojení motorů poháněných tekutými palivy o velké výhřevnosti. Při konstrukci spalovacích motorů se vynálezci snažili používat jako palivo kromě svítiplynu i petrolej, benzín a líh. Vídeňský mechanik Marcus vyzkoušel v roce 1864 na malém vozíku motorek poháněný petrolejovými párami. O rok později měl již vozidlo pro dvě osoby a po dalších letech předvedl vozidlo s benzínovým motorem chlazeným vodou, s elektromagnetickým zapalováním a ručním řazením rychlosti.

Jean Lenoir

V roce 1885 obdržel německý mechanik Gottlieb Daimler patent na "vozidlo na kolech poháněné plynovým nebo petrolejovým motorem, umístěným pod sedadlem a mezi zadními nápravami". Téhož roku dostal jeho krajan Karel Benz patent na "kočár bez koní poháněný benzínovým motorem". V roce 1894 byl uspořádán na trati dlouhé

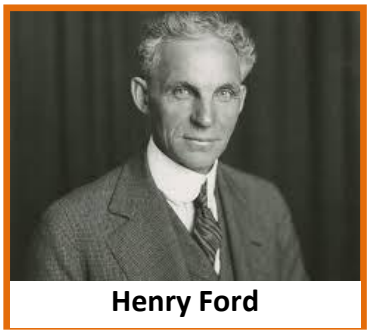
126 km (Paříž-Rouen) první automobilový závod. Vozidla již měla pneumatiky. V následujícím roce se konal ještě delší závod na 1200 km dlouhé trati Paříž-Bordeaux-Paříž. Startovalo 12 vozů se spalovacími motory, šest parních motorových vozidel a dokonce i jeden elektromobil. Vozy poháněné párou závod nedokončily. „Vítězem“ se stal dvoumístný Panhart-Levassor. Paříž jej uvítala po necelých 49 hodinách, byl nejrychlejší. Kupodivu oficiálním vítězem se však stal Peugotův automobil. Přijel asi o jednu hodinu později, ale na stupně vítězů ho přivedla jeho čtyři sedadla.

První časový automobilový závod byl 18. prosince 1898 v městečku Acheres poblíž Paříže. Pořadatel závodů týdeník La France Automobile, netušil, že položí základ snahy po stále větších a větších rychlostech. Tehdy zvítězil na 2 kilometrové trati francouzský hrabě Gaston de Chasseloup-Laubat rychlostí 58,86 km/hod. Vítězný vůz Jean-taud byl elektromobil kočárového typu o váze 1400 kg poháněný bateriemi.

Ani ne za měsíc překonal belgický konstruktér Camille Jenatzy rekord na elektromobilu tvaru torpéda. Dosáhl rychlosti 62,12 km/hod. Tento vůz, těžký necelých 10 tun - Jamais content - byl vzápětí překonán Jean-taudem. Ten dosáhl nejvyšší rychlosti kočárů všech dob, jel rychlostí 91,361 km/hod. Ještě téhož roku dosáhl Camille Jenatzy na Jamais content nové nejvyšší rychlosti století 105, 798 km/hod. Ta pak byla po léta uznávána za světový silniční

rekord.

Na přelomu 19. a 20. století se těšil elektromobil velké oblibě a v Americe byl rozšířenější než automobil se spalovacím motorem. O prosazení automobilu s benzínovým motorem se zasloužil americký konstruktér Henry Ford. V roce 1903 vytvořil na břehu Michiganského jezera se svým vozem nazvaným 999 nový světový rychlostní rekord - 146km/hod.

Henry Ford

Když si Tomáš Alva Edison prohlížel u Henry Forda náčrt připravovaného automobilu, prohlásil: "Váš automobil bude nezávislý, nepotřebuje oheň a páru jako parní vozy, nekouří a nebude tak těžký jako elektromobil. Pracujte na něm!". Edison dovedl odhadnout šance technických novinek. Zavedením prvního montážního pásu na světě se auta u Forda začala vyrábět v ohromných sériích.

První montážní pás

Časem v osobní automobilové dopravě získaly naprostou převahu benzínové motory. Parní automobily byly příliš těžkopádné, hřmotné a produkující spoustu škodlivin. Za druhé světové války nedostatek ropy přivedl některé země k částečnému návratu k pohonu automobilů plynem.

Elektromobily v konkurenci neobstály. Daly se sice

postavit jednoduše a snáz obsluhovat, avšak olověné akumulátory byly choulostivé, těžké a po ujetí 30 km se musely znovu dobíjet. Edison s Fordem se v roce 1915 pokusili o elektrickou verzi slavného modelu Ford-T. Ani ocelo-niklové akumulátory nepomohly k výhře elektromobilu. V dopravě zvítězily spalovací motory hlavně díky vysokému výkonu a snadné skladnosti kapalných pohonných hmot. Po impozantním nástupu benzinových motorů přišly Dieselovy motory zcela odlišné koncepce, které dovedly ještě lépe zužitkovat energii paliva. Pohonnou hmotou u automobilů byla v té době levná nafta.

Tím jsme se dostali do současnosti, po silnici se nám prohání osobní automobily poháněné většinou spalovacími motory. Nákladní vozy využívají motory vznětové. Díky vysokému znečištění výfukovými plyny se konstruktéři snaží vyrobit velmi úsporná auta či sázejí na elektromobily či vozidla, které bude pohánět vodík.

Auto na vodík

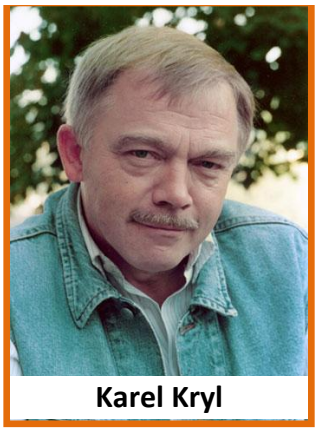
Zdroj: http://www.autamilda.estranky.cz/clanky/historie-automobilu.html 12. 3.

Z truhlice vzpomínek…Významná data vážící se k jaru

BŘEZEN

2. březen 1824 – Narozen Bedřich Smetana, český a světový hudební skladatel; jeho nejznámější skladbou je Vltava z cyklu Má Vlast

2. březen 1969 – Proběhl pohřeb Jana Zajíce, který se 25. února 1969 upálil na Václavském náměstí v Praze

Karel Kryl

3. březen 1994 – V Pasově umírá Karel Kryl, československý básník, písničkář, grafik a prozaik; byl hlavní postavou československého protikomunistického protestsongu

7. březen 1850 – Narozen Tomáš Garrigue Masaryk, prvního československého prezidenta.

12. březen 1999 – Den přístupu České republiky k Severoatlantické smlouvě (NATO)

14. březen 1953 – Zemřel Klement Gottwald, první komunistický prezident v Československu (1948-1953)

15. březen 1939 – Německé jednotky neprávem vstoupily do rozpadajícího se Česko-Slovenska a okupovaly ho až do konce druhé světové války

16. březen 1939 – Byl oficiálně ustanoven protektorát Čechy a Morava a České země definitivně připojeny k Německu

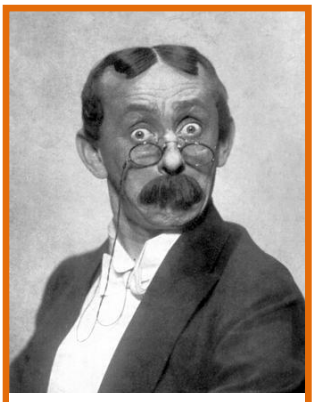
17. březen 1896 – Narozen Josef Sudek, významný československý fotograf

22. březen 1471 – Zemřel Jiří z Poděbrad, husitský král (1458) a 41. český panovník; jediný český král, který nepocházel z královské dynastie, ale ze šlechty

23. březen 1887 – Narozen Josef Čapek, český malíř, autor slova „robot“ a bratr známého spisovatele Karla Čapka

25. březen 1420 – Bitva u Sudoměře; Husitští bojovníci v počtu 400 bojovníků, žen a děti s 12 bojovými vozy porazili 2000 těžce oděných jízdních rytířů katolických feudálů

28. březen 1914 – Narozen Bohumil Hrabal, vynikající český spisovatel

Vlasta Burian

DUBEN

3. duben 1876 – Narozen Tomáš Baťa, zakladatel největší obuvnické firmy na světě – Baťa

9. duben 1891 – Narozen Vlasta Burian, jeden z největších prvorepublikových československých herců

KVĚTEN

1. květen 2004 – Připojení České republiky k EU

3. květen 1942 – Narozena Věra Čáslavská, nejlepší československá olympionička

5. květen 1945 – Květnové povstání českého lidu

6. květen 1420 – Narozen husitský král Jiří z Poděbrad, 41. český panovník a také jediný český král, který nepocházel z královské dynastie, ale ze šlechty

12. květen 1884 – Zemřel Bedřich Smetana, český a světový hudební skladatel

14. květen 1316 – Narozen český král a římský císař „otec Vlasti“ Karel IV.; 36. český panovník,

Národní divadlo

16. květen 1868 – Byl slavnostně položen zák. kámen Národního divadla

26. květen 1900 – Narozen Vítězslav Nezval, český básník, spisovatel, překladatel a spoluzakladatel poetismu

27. květen 1987 – Narozena Martina Sáblíková, slavná česká rychlobruslařka

28. květen 1884 – Narozen Edvard Beneš, druhý československý prezident, zakladatel české Maffie a přítel T.G. Masaryka a M.R. Štefánika

30. květen 1434 – Proběhla Bitva u Lipan, která de facto skoncovala s husitskou revolucí; byla poražena radikální strana Husitů umírněnějšími Pražany a katolíky

Zdroj: http://vlast.cz/vyroci-a-vyznamna-data/

Zookoutek

Andulka vlnkovaná (Melopsittacus undulatus)

Andulka je u nás nejčastěji chovaný papoušek. I v přírodě je na většině oblastí výskytu hojný. Kromě přírodního zbarvení (viz. obrázek) existuje mnoho barevných odchylek a mutací. Z mutací jsou nejčastější andulky s bílou hlavou a modrým břichem, celkově bílé nebo celkově žluté.

Andulky jsou nenáročné, snášenlivé a zvědavé, dají se poměrně snadno ochočit. Snadno se přizpůsobí změně prostředí a snáší dobře i chladné počasí. Jejich přezimování není obtížné, snášejí i mrazy -10°C. Při nízkých teplotách je však nutné, aby měli tlustá bidla, na kterých si mohou schovat nohy do peří, jinak může docházet k omrzlinám prstů.

Ve srovnání s jinými papoušky mají poměrně tichý hlas. Většinou se ozývají příjemným trylkováním, občas jsou i hlasitější, především když "nadávají" nebo volají jiného ptáka. Některé andulky se naučí mluvit. Také hlodají míň než jiní papoušci, doporučuje se jim však stále dávat větvičky nebo stromovou kůru k okusování, aby nepoškodily nábytek nebo tapety.

Andulka je společenský papoušek, kterého můžeme chovat

v párech nebo ve skupinách. Ve skupině může být lichý samec, ale nikdy samice. Přespočetná samice bude stále vyvolávat hádky a v případě hnízdění rozbije snůšku nebo dokonce i zabije mláďata jiných párů. Můžeme andulky chovat ve společné voliéře s korelami chocholatými. Neměli bychom je chovat společně s agapornisy, kteří bývají agresivní k jiným druhům papoušků a mohli by andulku zranit nebo i zabít.

Některé andulky se rády koupou. Ke koupání však většinou nepoužívají plastikové misky, které se k tomuto účelu prodávají v obchodech, ale raději si jen navlhčují peří v mokrém salátovém listu nebo svazku petržele. Kromě toho bychom je občas měli postřikovat rozprašovačem na květiny.

Andulka se dá bez problémů chovat v obyčejném bytě, pokud ji pravidelně pouštíme prolétnout ven. Ráda a často létá, pokud nemá k tomu možnost, snadno ztuční. Bohužel právě u andulek se často stává, že svému chovateli uletí. Musíme proto před otevřením klece vždy důkladně kontrolovat, jestli jsou opravdu všechna okna zavřena.

Mladí ptáci pohlavně dospívají ve 3 až 4 měsících. Pro hnízdění se doporučují dřevěné budky s rozměry 15x15x25

cm s vletovým otvorem o průměru 5 cm. Na dně je nutno vytvořit důlek, protože některé samice výstelku (piliny) z budky odnášejí a hnízdí na holém dřevě.

Upravila p. Zuzana Krkošková Zdroj: http://papousci.webz.cz/popis/andulka_vlnkovana.php

Kvíz: Český filmový humor

1) Znáte název filmu, ve kterém lze zaslechnout tuto větu: „Vy jste se zase kochal, pane doktore, že jo“?

a) Kulový blesk

b) Vesničko má středisková

c) Paralelní světy

d) Což takhle dát si špenát

2) Ve kterém filmu jsme mohli slyšet hlášku: „Kde udělali soudruzi z NDR chybu?“

a) Otesánek

b) Lekce Faust

c) Pelíšky

3) Znáte název filmu, ve kterém můžeme slyšet: „Táto, ty jsi se zul“?

a) Slunce, seno, erotika

b) Zítra to roztočíme, drahoušku

d) Tři vraždy stačí drahoušku

4) Jak se jmenuje film, ve kterém zazněla věta: „Čo bolo to bolo, terazky som majorom“?

a) Tankový prapor

b) Černí baroni

c) Ducháček to zařídí

d) Freonový duch

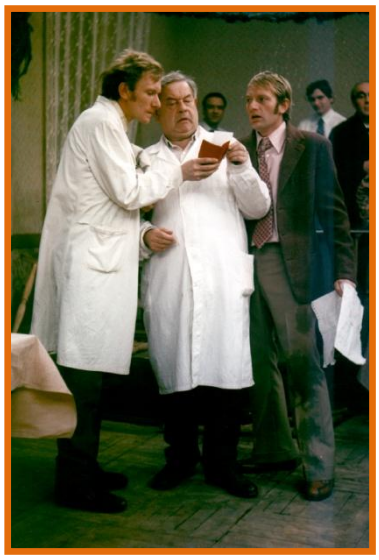
5) „Jak dělal, co dělal, ona, co jsem měl dělat“ můžeme slyšet v báječné komedii, které?

a) Dědictví aneb kurvahošigutntag

b) Tři chlapi v chalupě

c) Jak dostat tatínka do polepšovny

6) „Kdepak je ten prďola, co tady čepuje to pivo?“, jsme slyšeli ve filmu:

a) Jak vytrhnout velrybě stoličku

b) Pasti, pasti, pastičky

c) Jáchyme, hoď ho do stroje

7) „Tento způsob léta zdá se mi poněkud nešťastným“, zaznělo ve výborné české komedii.

a) Spalovač mrtvol

b) Rozmarné léto

c) U kamenného stolu

8) „Zavřete oči, odcházím“ je věta z legendární české komedie:

a) Toulky se psem

b) Kapitán Korkorán

c) Kristián

d) Tři muži v soumraku

9) „Hliník se odstěhoval do Humpolce“, je hláška z filmu:

a) Náhrobní deska

b) Marečku, podejte mi pero

c) Kdo chce kam, pomozme mu tam

10) „A chčije a chčije“, můžeme slyšet v české komedii:

a) Stoprocentní alibi

b) Průtrž mračen

c) Nekonečný déšť

d) Na samotě u lesa

11. „To ti povídám Ludvo, jestli si ten fotbal nevybojuješ, jsi u mě mrtvej chlap“ říká se v jednou skvělém českém filmu, kterém?

a) Ecce homo Homolka

b) Hoří má panenko

c) Já už budu hodný dědečku

Výsledek kvízu na str. 29

Sudoku

Cílem hry je doplnit chybějící čísla 1 až 9 v předem dané předvyplněné tabulce. Tato tabulka je rozdělena na 9x9 polí, která jsou seskupena do 9 čtverců (3x3). K předem vyplněným číslům je potřeba doplnit další čísla tak, aby platilo, že v každé řadě, v každém sloupci a v každém z devíti čtverců byla použita vždy všechny čísla jedna až devět. Pořadí čísel není důležité. Čísla se nesmí opakovat v žádném sloupci, řadě nebo v malém čtverci.

		5	3					
8							2	
	7			1		5		
4					5	3		
	1			7				6
		3	2				8	
	6		5					9
		4					3	
					9	7		

Správné odpovědi na kvíz: Český filmový kvíz

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
B	C	A	B	A	C	B	C	B	D	A

Zdroj: http://www.stastniseniori.cz/zabavne-testy/cesky-filmovy-humor.html, http://www.efamol.nl/sudoku

Blahopřejeme všem oslavencům a oslavenkyním, kteří v následujících měsících oslaví své narozeniny:

Březen:

Lorencová Jaroslava
Halamková Jaroslava
Horáčková Jarmila
Chladová Růžena
Kyselová Jaroslava
Kouřilová Vlasta
Vyhnálková Emilie
Melounková Olga
Sotona Blahoslav
Králová Jarmila
Talacková Milada
Henych František
Košina Josef

Květen:

Chadimová Věra
Tesař Ladislav
Poláková Jaroslava
Soukupová Marie
Roudná Zdeňka
Vrátil Pavel
Nováková Jana
Kadlecová Marie
Šedová Jitka
Šejnová Janka
Zajícová Máří Magdalena
Svoboda Josef
Kusá Miroslava
Jindrová Květa
Tlustá Zdeňka
Hyksová Marie

Duben:

Janecký Jaroslav
Šorfová Jana
Špaček Jaroslav
Řádková Soňa
Lorencová Miluška
Korbelová Vlasta
Černá Marta

V minulých třech měsících jsme v SC přivítali nové klienty:

Hauptmanová Anna
Štollhofová Marie
Svobodová Věra
Severýnová Marta
Ročňová Miruška
Šorfová Jana
Tlustá Zdeňka
Pazlarová Věra
Talacková Milada
Medek Antonín
Joska Pavel
Mládek Miloslav
Boušková Marie
Kadlecová Marie
Štěpánek Zdeněk
Doležal Jaroslav
Kváčová Alena
Lacmanová Marie

Domů odešel pan Joska Pavel, a tímto mu přejeme pevné zdraví a ať se mu daří. Dále si Vás dovolujeme informovat že v uplynulých třech měsících ukončily pobyt v SC paní Lidmila Svobodová a Milena Hurychová.

V období od prosince do konce února nás opustili:

Svobodová Marie
Hrušková Ludmila
Severová Anna
Holubářová Marie
Lokos Lubor, JUDr.
Modráček Zdeněk
Procházka Petr
Žampachová Marie
Pazlarová Věra
Svěráková Emilie
Flídrová Anna
Horák František
Stará Jarmila

Vzpomínáme.

KAVÁRNA

Otevírací doba:

Pondělí 12.30 – 13.00
Úterý 12.30 – 13.00
Středa 12.30 – 13.00
Čtvrtek 12.30 – 13.00
Pátek 12.30 – 13.00

Kavárnu najdete v hlavní jídelně střediska PE.

Toto vydání podpořila firma:

Taneční škola pana Josefa Tumpacha

Zpravodaj vychází jako čtvrtletník SeniorCentra Skuteč.

Příspěvky můžete zasílat na email:
Machackova.Eliska@scskutec.cz